118262 - Rızık Sebeplerinin Kesilmesinden Korkmak, Sebeplere Bağlanmak, Gerçekler ve Çözümleri

Soru

Üniversitede öğrenciyim ancak son zamanlarda gelecek konusunda endişelenmeye başladım. Beni geçindiren kişinin ölümü beni endişe duygusuna ve mezun olamama gibi düşüncelere neden oluyor. Allah'ın rızık veren olduğunu değil de babamın olduğunu düşüncesi oluşuyor! İnancım hususu da endişe ediyorum. Bu konuda Allah'a inancımı ve güvenimi nasıl sağlamlaştırırım?

Detaylı cevap

Birincisi:

Değerli kardeşim! kendini bu konuda düzeltmenin için en iyi yolu; sebeplerle sebeplerin oluşmasına neden olan kişinin arasında ayrım yapmaktır. Allah (azze ve celle), sebeplerin belirleyicisi ve yaratıcısıdır. İnsanlar, işler ve görevler ise sadece sebeplerdir. Allah, rızık verendir ve O rızık için sebepler yaratmıştır. İmanı sarsılan kişi ise; sebepleri, müsebbibi ve yaratanı gibi görmeye başlar. İslam'da ise Müslümanın bir şeyin müsebbibini göz ardı ederek sadece sebeplere güvenmesi doğru olmadığı gibi sebepleri terk etmesi ve ihmal etmesi de doğru değildir.

Şeyhul İslam İbn Teymiyye - Allah ona rahmet etsin - şöyle dedi: "Bilinmesi gerekenlerden biri de, bazı alimlerin söylediği: ' (Tamamıyla) Sebeplere yönelmek, tevhidde şirk, sebepleri tamamen yok saymak ise akıl eksikliğidir, ve sebepleri tamamen reddetmek ise şeriatı aykırıdır. Tevekkül ve ümit ise; tevhid, akıl ve şeriatın birleşmesinden oluşan bir anlamdır.'

Bu durumu açıklamak gerekirse; sebebe yönelmek, kalbin ona dayanması, umut bağlaması ve ona güvenmesidir. Yaratıklarda ise bunu hak eden hiç bir özellik bulunmamaktadır. Çünkü sebepler bağımsız değildir, onun da ortakları ve zıtlıkları vardır. Ancak tüm bunlara rağmen sebepler, Allah tarafından takdir edilmediği müddetçe, hiçbir şey gerçekleşmez. Bu, Allah'ın her

şeyin Rabbi ve Sahibi olduğunu ve göklerin, yerin, aralarındaki her şeyin yaratıcısı ve düzenleyicisi olduğunu göstermektedir. ‘Mecmu-ul Fetava/8/169’

Başka bir yerde şunları söylemiştir: "Kulun kalbi, sebeplerden birine değil de, Allah'a dayanmalıdır. Allah, onun için dünya ve ahirette kendisine yarayacak sebepleri kolaylaştırır. Eğer sebepler onun gücü dahilindeyse ve ona emredilmişse, onları yerine getirirken Allah'a tevekkül eder. Örnek düşmana karşı savaşmak için silahlanır ve savaş elbisesi giyer. Savaş gerekliliğin yerine getirmeden sadece Allah'a tevekkül etmekle düşman def edilmeyeceğini bilir. Her kim amaca yönelik gereken sebepleri ihmal ederse acizliğe girmiş, aşırıya kaçmış ve kınanmıştır." ‘Mecmu-ıl Fetava(8/528)

İkincisi:

Sizin durumunuza gelecek olursak -örneğin-Aileniz sizin geçiminiz için bir sebep olarak belirlenmiştir, ancak Allah'ın size rızık ve geçim sağlamak için birden fazla sebep yaratabileceğini bilmelisiniz. Etrafa bir bakın, tüm öğrencilerin ailelerinin onlara harçlık verdiğini görüyor musunuz? Kesinlikle hayır. Rızkın ve geçimin sebeplerine dikkatlice bakarsanız, bunların çeşitli ve çok sayıda olduğunu göreceksiniz. Dolayısıyla, geçiminiz için sadece ebeveynlerinize bel bağlamamanız gerekir ve onları Rezzak olan rabbin konumuna koymamalısınız. Çünkü yaratıcı ile yaratılan arasında büyük bir fark vardır ve sebeplerin yaratıcısıyla kendisi arasında da birçok fark bulunmaktadır.

Allah (azze ve celle)’nin şu ayetini bir düşünün: “Peki, Allah rızkını keserse, kimdir size rızık verecek olan? Hayır, onlar azgınlık ve nefretle direnip durdular.” (Mülk/21) Konuyu açık ve net bir şekilde bulacaksın. Allah (azze ve celle) burada kâfirlere, Cenâb-ı Hakk'ın rızkı; yağmur, ırmaklar, pınarlar gibi sebeplerle takdir ettiğini ve dileseydi yağmurun yağmasını, ırmakların akmasını, pınarların kurumasını sağlayabilirdi. Bu durumda O’nun dışında söz konusu rızık sebeplerini kim tutabilir ve kim serbest bırakabilir!?

Senin ilaçlarından bir tanesi de şu ayetleri iyice tefekkür etmendir: “Kim Allah’a karşı gelmekten sakınırsa, Allah ona bir çıkış yolu açar. Onu beklemediği yerden rızıklandırır. Kim

Allah’a tevekkül ederse, O kendisine yeter. Şüphesiz Allah, emrini yerine getirendir. Allah, her şeye bir ölçü koymuştur.” (Talak/2-3)

Sen anne ve babanın ölmesi durumunda rızkının kesileceğini düşünüyorsun, ancak Allah sana şöyle diyor: Kul, takva sahibi olup emirleri yerine getirir ve yasaklananlardan kaçınır ise, Allah ona hesap etmediği yerden rızık verir! Yani, Allah rızkın sebeplerini kolaylaştırır, kişinin hesaba katmadığı ve aklına gelmeyen şeyleri sağlar. Ayrıca, kul Allah'a gerçekten tevekkül etse, Allah onun endişelerini giderir ve kederlerini hafifletir. Bu senin durumunun tedavisidir, zira senrızkın sebepleri ile sağlayıcısını karıştırdığın için sıkıntıya düşmüşsün.

İmamın şu sözlerini oku, çünkü kederin, endişen ve üzüntün için şifalı bir merhem bulacaksın:

Şeyh Abdurrahman es-Sadi- Allah ona rahmet etsin- Allah Teâlâ'nın şu ayetinin tefsirinde şöyle buyurmuştur: “Eğer ikisi ayrılırlarsa, Allah, ikinize de bol bol rızk verecektir. Allah, her şeyin sahibidir, her şeyi geniş rahmet ve hikmetle yapandır.” (Nisa/130)

Ayette, kulun sadece Allah'a umut bağlaması gerektiği ve Allah'ın ona rızık ve rahatlık sağlayacak bir sebep tayin ettiğinde, bu sebebi için Allah'a şükretmesi ve ondan bereket istemesi gerektiğine işaret edilir. Eğer bu sebep kesilirse veya engellenirse, kalbi kederlenmemelidir. Çünkü bu sebep, sayısız sebepler arasında sadece biridir ve kulun rızkı o belirli sebebe bağlı değildir. Allah onun için daha hayırlı ve faydalı bir sebep açabilir veya birçok sebep sağlayabilir. Bu nedenle, her durumda Rabbının lütfunu ve iyiliğini umut etmeli, dua etmeli ve umutla bağlamalıdır. Çünkü Allah, peygamberinin ağzından şöyle buyurur: "Kulum bana nasıl bir ümit bağlarsa, ona öyle davranırım. O, benden hayır ümit ederse, ona hayır veririm. O, benden kötülük ümit ederse, ona da kötülük veririm." (Ahmed'in rivayet ettiği, Elbani tarafından sahihtir denmiştir.) Ve şöyle dedi: "Bana dua ettiğinde ve umut bağladığında, günahlarını affederim ve bunu umursamam." (Tirmizi'nin rivayet ettiği hadis, Elbani tarafından sahihtir denmiştir.)

Sonra-Ey Allah’ın kulu- Ömer ibn el-Hattab'ın -Allah ondan razı olsun-rivayet ettiği hadise dikkat et! Resulullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Eğer sizler gerçekten Allah'a doğru bir şekilde tevekkül etseydiniz, o zaman sizlerde, sabahları boş mideyle çıkan ve akşamları doymuş olarak

dönen kuşlar gibi rızıklandırılırdınız." Bu hadisi İmam Ahmed (205) ve Tirmizi (2344) rivayet etmiş, Elbani ise sahih bulmuştur.

Senin meselen ise; Allah'a güveni gerçekleştirmek, O'na samimi bir şekilde ümit beslemek ve O'na sıkı sıkıya sarılmaktır. Bu, hiç kimsenin ölümü veya yaşamı için değişmez. Çünkü Allah'ın yaratılışında olan sünnetler, hiç kimsenin ölümü veya yaşamı için değişmez!

Üçüncüsü:

Son olarak senin için şu hususu vurgulamak istiyorum: Yaşadığın endişe ve kaygının sebebi, işlediğin günahlar ve hatalarından kaynaklanıyor olabilir. Kendine bir bak ve hâlâ üzerinde bulunmuş olduğun yanlışları düzelt. Çünkü Allah, bu durumda olanları cezalandırmakta acele ediyor olabilir. Biz karma eğitim veren üniversitelerdeki zararları ve günahları biliyoruz, bu yüzden onlardan kaçınmaya ve tövbe etmeye çalış.

İmam İbn Kayyim el-Cevziyye (Allah ona rahmet etsin) şöyle dedi: "Günahların cezalarından biri de Allah'ın günahkârın kalbine korku ve dehşet salmasıdır. Günahkârı, sadece korkmuş ve ürkmüş halde görürsün. Çünkü itaat, Allah'ın en büyük kalesidir. O'na giren kişi, dünya ve ahiret cezalarından emin olur. O'ndan çıkan kişi ise her taraftan korkularla sarılır. Allah'a itaat eden kişinin korkuları güvene dönüşürken, O'na isyan eden kişinin güveni korkuya dönüşür. Günahkâr, her an tehlike altında gibi hisseder. Rüzgar kapıyı çalsa, "bir tehlike geliyor" der. Bir ayak sesi duysa, kusurlarını hatırlayıp ceza alacağını düşünür. Herkim Allah'tan korkarsa her şeyden emin olur, herkim Allah'tan korkmazsa her şey onu korkutur." 'El-Cevabul Kafi/50'

En iyisini Allah bilir.